

Πρόλογος

Νότια Θάλασσα της Ερυθραίας (σημερινή Ερυθρά Θάλασσα) κατά τη βασιλεία του Ναβουχοδονόσορα της Βαβυλώνας, 586 π.Χ.

Ο ΑΝΤΡΑΣ ΜΕ την πλεχτή γενειάδα έσκυψε μπροστά και ακούμπησε τα χέρια στα γόνατα αγκομαχώντας. Το έδαφος της ακτής γύρω του ήταν σκεπασμένο από μια σκληρή, στεγνή κρούστα αλατιού. Βλέποντάς το νόμιζες ότι το ίδιο το δέρμα της γης καιγόταν και ξεφλούδιζε όπως και το δικό του. Ο ήλιος κόντευε να φτάσει στο ζενίθ του, και ο αέρας ήταν καυτός σαν το ίδιο το καμίνι του Άμμωνα Βάαλ στην Καρχηδόνα, όπου αυτός και το πλήρωμά του είχαν κάνει τις θυσιαστικές προσφορές τους στην αρχή του ταξιδιού τους. Του φαινόταν σαν να είχε περάσει μια ολόκληρη ζωή από τότε. Για μια στιγμή, αναρωτήθηκε μήπως ήταν ακόμα εκεί πίσω, μήπως το μαρτύριο των τελευταίων εβδομάδων δεν ήταν παρά ένας εφιάλτης που του είχαν στείλει οι θεοί, μια τιμωρία επειδή ταξίδευε σε μέρη τόσο μακριά από τις Ηράκλειες Στήλες όπου ακόμα και οι ίδιοι οι θεοί δεν είχαν εξουσία.

Έκλεισε τα μάτια του. Τα αισθάνθηκε να τσούζουν από την αφυδάτωση και είδε τα λευκά μπαλώματα της τύφλωσης που είχαν αρχίσει να εμφανίζονται τις τελευταίες μέρες. Τα άνοιξε πάλι και τα ανοιγόκλεισε ξανά και ξανά θαμπωμένος από το φως που καθρεφτιζόταν από το ραγισμένο μωσαϊκό του αλατιού γύρω από τα πόδια του. Όχι, αυτό που ζούσε δεν ήταν εφιάλτης, ήταν όμως πέρα από κάθε πραγματικότητα που είχε

ζήσει ως τώρα. Γύρισε παραπατώντας και σκίασε τα μάτια του με το χέρι. Είδε πίσω του τη μακρινή φιγούρα του πλοίου του, που είχε πάρει κλίση και είχε ακινητοποιηθεί στα ρηχά, και προς την άλλη κατεύθυνση τις θολές μορφές των τεσσάρων συντρόφων του. Οι δύο από αυτούς πάλευαν με το βάρος που κουβαλούσαν καθώς βάδιζαν πάνω στην επίπεδη αλατώδη έκταση προς τα βουνά. Ο κυματισμός της εικόνας από τη ζέστη τού θύμιζε τους αντικατοπτρισμούς που είχε δει μικρό παιδί στην έρημο νότια της Καρχηδόνας και ένιωσε μια σπίθα ελπίδας ότι μπορεί μια μέρα να επιστρέψει εκεί ζωντανός. Προσπάθησε να γλείψει τα χείλη του, αλλά η γλώσσα του ήταν στεγνή σαν άμμος. Έπρεπε να φτάσει στους λόφους στους πρόποδες του βουνού και να βρει νερό γρήγορα, αλλιώς θα πέθαινε.

Άρχισε να περπατάει πάλι τρεκλίζοντας, κουβαλώντας στον ώμο του τον σάκο με τις πενιχρές προμήθειες που τους είχαν απομείνει: λίγα ξεραμένα ψάρια, μερικές χούφτες άγρια σιτηρά που είχαν μαζέψει στην τελευταία τους αποβίβαση στη στεριά, μερικούς ξηρούς καρπούς και ρίζες. Τα άλλα πλοία του στόλου έμοιαζαν με μακρινή ανάμνηση τώρα, πλοία γεμάτα σιτηρά και αμφορείς με ελαιόλαδο και κρασί για να εφοδιάσουν τις πόλεις που είχαν φτιάξει κατά μήκος της ακτής πέρα από τις Ηράκλειες Σπήλεις, ενώ αναζητούσαν το μέρος που οι Έλληνες ονόμαζαν Χρυσή – Χώρα του Χρυσού. Την είχαν βρει, μια παραλία όπου οι ντόπιοι έμποροι τους έφεραν από το ποτάμι κομμάτια χρυσού μεγάλα όσο η γροθιά ενός άντρα, τα οποία ήταν πρόθυμοι να ανταλλάξουν με υφάσματα βαμμένα με το βασιλικό πορφύρο της Τύρου. Τότε θα έπρεπε κανονικά να αρχίσουν το ταξίδι της επιστροφής με τα πλοία τους γεμάτα, αλλά αυτός έδωσε εντολή να συνεχίσουν, προσπερνώντας φλεγόμενα βουνά στεφανωμένα με κόκκινους πύρινους ποταμούς, και ποτάμια γεμάτα ψάρια με δόντια σαν λιοντάρια, και μια έρημη αμμώδη παραλία γεμάτη σκελετούς από φάλαινες, όπου τα άλλα τρία πλοία του βυθίστηκαν από μια τρομερή καταιγίδα

και τα πελώρια κύματα έστειλαν τα πτώματα των αντρών του δίπλα στα σαπισμένα κουφάρια που γέμιζαν την ακτή μέχρι εκεί που έβλεπε το μάτι.

Το δικό του ήταν το μοναδικό πλοίο που κατάφερε να περάσει από το νότιο ακρωτήριο στην άκρη της Αφρικής, μια βραχώδη προεξοχή που τη σφυροκοπούσαν τα κύματα. Εκεί έστησαν έναν κίονα με μια μπρούντζινη πλάκα αφιερωμένη στον Άμμωνα Βάαλ και μετά συνέχισαν βορειοανατολικά, πλέοντας παράλληλα προς την ακτή. Είχε κλάψει εκεί καθώς θυμήθηκε τον αδελφό του τον Ιμίλκα. Τρία χρόνια νωρίτερα είχαν σταθεί μαζί στις Ηράκλειες Στήλες, πίνοντας κρασί και τρώγοντας ελιές. Τότε είχαν σχεδιάσει τις μεγαλύτερες εμπορικές αποστολές που είχε αποπειραθεί ποτέ κανείς. Ο Ιμίλκας είχε αποπλεύσει προς Βορρά, προς τις Κασσιτερίδες Νήσους, τα Νησιά του Κασσίτερου, έχοντας μαζί του ελεφαντόδοντο, υφάσματα και ελαιόλαδο. Αν κατάφερνε να βρει την πηγή του κασσίτερου που έφερναν στη Μασσαλία οι Έλληνες έμποροι, θα μπορούσαν να παρακάμψουν τη χερσαία οδό που διέσχιζε τη Γαλατία και να τον μεταφέρουν από τη θάλασσα ως τη Μεσόγειο, μονοπωλώντας το εμπόριο. Κι αν ο ίδιος κατάφερνε να πλεύσει νότια και να βρει τη Χρυσή, θα ήταν διπλά ευλογημένοι και θα αποκτούσαν μεγάλα πλούτη και φήμη.

Όμως, καθώς συγκέντρωναν τα πλοία τους από τα Γάδειρα, από την Καρχηδόνα, την αρχαία πατρίδα τους στη μακρινή Φοινίκη, αναγκάστηκαν να αναλάβουν και μια άλλη αποστολή. Τα πλοία της Τύρου και της Σιδώνας στη Φοινίκη έφεραν την είδηση της ήττας του βασιλείου της Ιουδαίας από τους Βαβυλώνιους, που είχε ως αποτέλεσμα την καταστροφή του Ναού της Ιερουσαλήμ από τον Ναβουχοδονόσορα και την εξορία των Ιουδαίων στη Βαβυλώνα. Και ένα από τα πλοία είχε φέρει μαζί και κάτι άλλο, κάτι που τον είχε οδηγήσει στα όρια του τότε γνωστού κόσμου όπου βρισκόταν τώρα, ένα αντικείμενο του οποίου διέκρινε τη μορφή καθώς οι άντρες του το κουβαλούσαν μέσα στον θολό αέρα προς τα βουνά. Ήταν ο μεγαλύτερος

θησαυρός του λαού της Ιουδαίας, το κιβώτιο που περιείχε την ιερή διαθήκη του Θεού τους, η χρυσή λάρνακα που ονόμαζαν Κιβωτό της Διαθήκης.

Ξεροκατάπιε μορφάζοντας από τον πόνο στον λαιμό του και κοίταξε για μια τελευταία φορά πίσω, το πλοίο του. Είχε αρχίσει να κάθεται κιόλας μέσα στον βούρκο, με τα ζωγραφισμένα μάτια στις δύο πλευρές της πλώρης να κοιτάζουν ψηλά τα βουνά, και το κατάρτι του γερμένο προς τα εμπρός, όπως το είχαν βάλει για την τελική τους προσέγγιση στη στεριά. Τους είχε υπηρετήσει καλά το πλοίο, με το καλαφατισμένο αδιάβροχο κύτος του ευέλικτο και δυνατό, φτιαγμένο από τον κέδρο της Φοινίκης που εξακολουθούσαν να προτιμούν οι ναυπηγοί της Καρχηδόνας, ένα ξύλο που δεν το προσέβαλλε το σκουλήκι των πλοίων και δεν σάπιζε σαν τα άλλα. Κανένα άλλο πλοίο δεν είχε ταξιδέψει τόσο μακριά από τις Ηράκλειες Στήλες, αντέχοντας σε τέτοιους ανέμους και τρικυμίες, συνεχίζοντας την πορεία του όταν τα πάντα ήταν εναντίον τους. Όταν το άφησε, φίλησε την πλώρη του με δάκρυα στα μάτια και πήρε ένα κομμάτι ξύλο από το κύτος για να το βάλει μέσα στο επόμενο πλοίο που θα έφτιαχνε στην Καρχηδόνα, αν ήταν η θέληση του Άμμωνα Βάαλ να επιζήσει. Η τελευταία του πράξη ήταν να σκαλίζει το όνομά του και το όνομα του αδελφού του πάνω σε ένα θραύσμα αμφορέα και να το πετάξει στη θάλασσα πίσω από το πλοίο, όπως είχαν κάνει μαζί εκείνη την ημέρα στις Ηράκλειες Στήλες, το σημάδι της συμφωνίας τους.

Ευχήθηκε να είχε σταθεί και ο Ιμίλκας εξίσου τυχερός με το δικό του πλοίο. Είχε φτιαχτεί στα Γάδαιρα από Ίβηρες ναυπηγούς κατά τη μέθοδο του Ατλαντικού, με πιο επίπεδα ύφαλα ώστε να μπορεί να κάθεται όρθιο στον πυθμένα όταν τραβιούνταν τα νερά με την άμπωτη. Τον είχε προβληματίσει η ρηχή καρίνα, είχε αναρωτηθεί αν το πλοίο θα μπορούσε να διατηρήσει την πορεία του με πλάγιο άνεμο, όπως έκανε το δικό του. Όταν θα έβλεπε πάλι τον αδελφό του, όταν ο Ιμίλκας θα γύριζε κι αυτός από το μεγάλο ταξίδι του, θα έβαζαν κάτω όλη τη

νέα πείρα τους για να σχεδιάσουν ένα πλοίο που θα μπορούσε να αντέξει στον ωκεανό πέρα από τις Ηράκλειες Στήλες. Και μετά, θα αναλάμβαναν το υπέρτατο ταξίδι που είχαν ονειρευτεί εκείνη την ημέρα μαζί: θα αρμένιζαν επικεφαλής ενός μεγάλου στόλου για τη μυθική ακτή που ήξεραν ότι βρίσκεται πέρα από τον ανοιχτό ωκεανό στα δυτικά.

Θυμήθηκε την ημέρα της αναχώρησής τους από την Καρχηδόνα πριν από δύο χρόνια σχεδόν, ένα πρωινό που η θάλασσα λαμπύριζε και ο αέρας ήταν καθαρός, χωρίς σκόνη από την έρημο, με τον ήλιο να αστράφτει πάνω στον ορειχάλκο των ναών και τα μάρμαρα να σε θαμπώνουν με τη λάμψη τους. Βγήκαν με τα πλοία τους από το περικλειστο λιμάνι κωπηλατώντας αργά και πέρασαν δίπλα από τα πολυπληθή σκάφη των προπατόρων τους Φοινίκων από την Τύρο και τη Σιδώνα που είχαν καταφύγει εδώ για να σωθούν από την επίθεση των Βαβυλωνίων. Η Καρχηδόνα ξαφνικά έμοιαζε απρόσβλητη, η ισχυρότερη πόλη της Μεσογείου. Πέρασαν μπροστά από τους συγκεντρωμένους άρχοντες της πόλης και τον κόσμο που είχε μαζευτεί για να τους ζητωκραυγάσει, ραίνοντας τα καταστρώματα με άνθη και κλάδους ελιάς για καλοτυχία. Καθώς τραβιούνταν τα δοκάρια από την είσοδο του λιμανιού, άκουσαν το πρώτο στρίγκλισμα από το μεγάλο ορειχάλκινο σώμα του Άμμωνα Βάαλ, είδαν το πρώτο σύννεφο καπνού και τους ήρθε η πρώτη οσμή ψημένης σάρκας. Οι ιερείς επέλεξαν τον ίδιο τον ανιψιό του Άνωνα για τον εξευμενισμό της αναχώρησής τους, κι αυτός ο ίδιος μαζί με τον Ιμίλκα τους είχαν δει από τα πλοία τους να κρατούν ψηλά το βρέφος και μετά να το πετούν μέσα στα ανοιχτά σαγόνια του θεού, στο καμίνι αποκάτω. Τα ουρλιαχτά ακούγονταν από την κοιλιά του ορειχάλκινου αγάλματος σαν σάλπισμα από μια τεράστια σάλπιγγα. Αντηχούσαν ξανά και ξανά στα τείχη του λιμανιού, και οι ιερείς ύψωσαν τα χέρια τους προς το όρος του Μπου Κορνίν στα ανατολικά, σίγουρο σημάδι ότι η θυσία είχε γίνει δεκτή. Ο Άμμων Βάαλ είχε προστατεύσει τον Άνωνα στο ταξίδι του, κι αυτός

προσευχόταν κάθε μέρα να είναι το μάτι του θεού στραμμένο και στον Ιμίλκα και να τον προστατεύει κι αυτόν.

Θυμήθηκε πάλι εκείνα τα πλοία από την Τύρο και τη Σιδώνα, και τον εξάδελφό του που έφτασε με ένα από αυτά και ήρθε και τον βρήκε το βράδυ πριν ξεκινήσει για το ταξίδι του. Είχε μαζί του έναν άντρα που φορούσε μανδύα, ο οποίος του είπε πως είναι Ισραηλίτης και λέγεται Ιεζεκιήλ. Ήταν προφήτης που είχε φύγει από την Ιερουσαλήμ για να σωθεί από τον στρατό του Ναβουχοδονόσορα. Ο βασιλιάς και οι ιερείς της Ιερουσαλήμ είχαν εμπιστευτεί στον Ιεζεκιήλ έναν ιερό θησαυρό, κι αυτός μαζί με τέσσερις συντρόφους του τον είχε φέρει με το πλοίο του εξαδέλφου του στην Καρχηδόνα. Ο Ιεζεκιήλ γνώριζε για τον Άνωνα και το επικείμενο ταξίδι του, γιατί η είδηση είχε κυκλοφορήσει ανάμεσα στους καπετάνιους της Φοινίκης, και είχε έρθει για να του κάνει μια πρόταση. *Ξέχνα τα πλούτη που μπορεί να βγάλεις με το εμπόριο, με τον χρυσό και τον κασσίτερο και ό,τι άλλο αναζητάς, του είχε πει. Θα έχεις μια πολύ μεγαλύτερη ανταμοιβή αν πάρεις το φορτίο μου και το μεταφέρεις σε ένα συγκεκριμένο μέρος.* Άπλωσε μπροστά του το περιεχόμενο του σάκου που κρατούσε: χρυσά νομίσματα από το βασίλειο της Λυδίας, χρυσές αλυσίδες και ράβδοι, χρυσά φυλαχτά και σκαραβαίοι και μάσκες στολισμένες με εκτυφλωτικά πετράδια. *Όλα αυτά τώρα, και τα διπλάσια ακόμα, όταν επιστρέφεις.*

Του περιέγραψε τον προορισμό, και ο Άνωνας συμφώνησε. Ήταν στην πορεία του, στην άλλη πλευρά της Αφρικής, νότια της Αιγύπτου. Ο Ιεζεκιήλ του είχε πει ποιο ήταν το σημάδι που θα έβλεπε στον δυτικό ορίζοντα. Μαζί με τους ιερείς είχαν επιλέξει τη θαλάσσια οδό παρόλο που το ταξίδι ήταν μεγαλύτερο, επειδή η έρημος νότια της Ιερουσαλήμ ήταν γεμάτη κινδύνους αφού οι Βαβυλώνιοι είχαν εισβάλει και στην Αίγυπτο, και οι διαδρομές των καραβανιών ήταν γεμάτες ληστές. Το μόνο που είχε να κάνει ήταν να μεταφέρει το φορτίο σε ένα βουνό που λεγόταν Πύρινο Άρμα. Εκεί θα το παρέδιδε στους οπαδούς

του Ιεζεκιήλ που περίμεναν, κι αυτοί θα τον συνόδευσαν νότια σε ένα άλλο μεγάλο βουνό, ένα απρόσιτο οροπέδιο γνωστό μόνο σε εκείνους που είχαν πάει κρυφά σε αυτό το μέρος από την Ιουδαία για να περιμένουν την άφιξη των ιερών θησαυρών τους. Εκεί θα μετέφεραν το αντικείμενο σε έναν χώρο απόκρυψης, και μετά θα γύριζαν με τα δέρματα ζώων που το σκέπαζαν, και θα του τα έδιναν για να τα επιστρέψει στην Καρχηδόνα. Τα δέρματα θα είχαν ψήγματα χρυσού στο εσωτερικό τους από την επίχρυση επιφάνεια της Κιβωτού, και θα ήταν για τον Ιεζεκιήλ η απόδειξη ότι αυτό που έπρεπε να γίνει είχε γίνει. Ο Άννωνας θα κρεμούσε τα δέρματα σε κοντάρια έξω από τον ναό του Άμμωνα Βάαλ σαν να ήταν τρόπαια από κάποια εξωτικά ζώα που είχαν σκοτώσει στο ταξίδι, και τότε θα έπαιρνε την υπόλοιπη πληρωμή του.

Ο Ιεζεκιήλ τον είχε προειδοποιήσει και για κάτι. Το κρεμασμένο δέρμα ζώου ήταν το αιγυπτιακό σημάδι του *μμουτ*, μιας προσφοράς-κατάρας που συνήθιζαν αυτοί που λάτρευαν τον μαύρο, κυνόμορφο θεό, τον Άνουβι, φύλακα των νεκρών. Όταν οι Ισραηλίτες είχαν φύγει από την Αίγυπτο, είχαν κλέψει μια λάρνακα για τα ιερά τους αντικείμενα, πάνω στην οποία υπήρχε ένα άγαλμα του Άνουβι σε φυσικό μέγεθος, που προστάτευε τα ταφικά αντικείμενα που υπήρχαν κάποτε μέσα. Όταν ο προφήτης των Ισραηλιτών, ο Μωυσής, πήρε εντολή από τον Θεό του να κατασκευάσει ένα σκεύος για να τοποθετήσει μέσα τις εντολές, είχε επιλέξει αυτό το κιβώτιο και το είχε ονομάσει Αρόν Χαμπερίτ, Κιβωτό της Διαθήκης. Ο Ιεζεκιήλ του το είπε αυτό επειδή γνώριζε τη δεισδιαιμονία των ναυτικών και όσων πίστευαν σε πολλούς θεούς, όπως ο Άννωνας. Του είπε ότι η δύναμη του Άνουβι υπήρχε ακόμα στην κιβωτό, η δύναμη του θεού που κανείς δεν μπορεί να αντικρίσει, γι' αυτό οι Αιγύπτιοι τον κρατούσαν πάντα καλυμμένο. Τον προειδοποίησε πως όποιος τολμούσε να σηκώσει τα δέρματα και τα υφάσματα που σκέπαζαν την Κιβωτό θα πέθαινε ακαριαία. Ο Άννωνας δεν κοίταξε ποτέ αποκάτω, ακόμα κι όταν χρειάστηκε να

αντικαταστήσουν τα σαπισμένα δέρματα λεοπάρδαλης που σκέπαζαν την Κιβωτό με νέα δέρματα που βρήκαν στην Αφρική, γδαρμένα από τις γυναίκες γορίλες που είχαν σκοτώσει οι άντρες του στη δυτική ακτή.

Ο Άνουβις δεν ήταν ο μοναδικός θεός που απασχολούσε τον Άνωνα. Ο θεός των Ισραηλιτών, αυτός που οι Φοίνικες ονόμαζαν Θεό της Διαθήκης, και που τα λόγια του θρυλείται πως ήταν μέσα στην Κιβωτό, ήταν ουσιαστικά «εξάδελφος» του Άμμωνα Βάαλ με τον ίδιο τρόπο που αυτός και ο Ιμίλκας ήταν εξάδελφοι με τους συγγενείς τους από τη Φοινίκη και από το ίδιο το Ισραήλ. Με το πιο επικίνδυνο θαλάσσιο ταξίδι στον κόσμο να τον περιμένει, δεν είχε την πολυτέλεια να εξοργίσει οποιονδήποτε θεό, είτε αυτός ήταν θεός των Αιγυπτίων είτε των Φοινίκων είτε των Ισραηλιτών. Όπως κάθε καλός Φοίνικας, σεβόταν τους θεούς όλων των λαών με τους οποίους εμπορεύταν και πάντα φρόντιζε να καλύπτει όλα τα ενδεχόμενα.

Κοίταξε μπροστά του, νιώθοντας έτοιμος να λιποθυμήσει. Τα δέρματα των γοριλών μπορεί να ξάφνιαζαν τον Ιεζεκιήλ, αλλά τώρα πια θα είχε αποτυπωθεί πάνω τους το σχήμα της Κιβωτού. Θα ήταν η απόδειξη ότι ο ιερός θησαυρός είχε παραδοθεί. Έκανε άλλο ένα βαρύ βήμα μπροστά και το πόδι του έσπασε την κρούστα του αλατιού. Υπήρχε και κάτι άλλο που τον έκανε να θέλει να κρατήσει τον λόγο του, κάτι ακόμα πιο δυνατό από τον φόβο των θεών: το χρυσάφι του Ιεζεκιήλ. Ο Άνωνας ήταν πάνω απ' όλα Φοίνικας και είχε το εμπόριο στο αίμα του. Ο χρυσός και τα πολύτιμα πετράδια του Ιεζεκιήλ θα τον έκαναν τον πλουσιότερο άνθρωπο στην Καρχηδόνα. Τότε θα μπορούσε να πληρώσει την ανταμοιβή που είχε υποσχεθεί στην αδελφή του που έδωσε το βρέφος της για τη θυσία, θα μπορούσε να ανεγείρει έναν νέο ναό στην είσοδο του λιμανιού όπου θα κρεμούσε τα τρόπαια του ταξιδιού του, και θα φρόντιζε να μη λείπει τίποτε από τον αδελφό του τον Ιμίλκα αν το δικό του ταξίδι στις Κασσιτερίδες Νήσους δεν είχε αποδώσει κέρδη. Επιπλέον, ο Ιεζεκιήλ ήξερε και κάτι άλλο – ότι ο

λόγος ενός Φοίνικα ήταν απαράβατος, ένα συμβόλαιο εξίσου δεσμευτικό με αυτό που υπήρχε ανάμεσα στους Ισραηλίτες και τον θεό τους. Ο Άννωνας θα έκανε ό,τι περνούσε από το χέρι του για να παραδοθεί το φορτίο του και θα έδωχνε από το μυαλό του κάθε σκέψη επιστροφής μέχρι να τα καταφέρει.

Προς το παρόν, όμως, έπρεπε να επιστρατεύσει όλες τις δυνάμεις που του απέμεναν για να διασχίσει αυτή την ερημιά, όπου ακόμα και ο Άμμων Βάαλ έμοιαζε να τον έχει ξεχάσει. Έκανε μερικά βήματα ακόμα, με τα πόδια του να βουλιάζουν τρίζοντας μέσα στην κρούστα του αλατιού, και τους αστραγάλους του να ξεραίνονται και να ματώνουν όταν τα τραβούσε πάλι έξω. Προσπάθησε να θυμηθεί τις λεπτομέρειες του ταξιδιού τους για να συγκεντρώσει τη σκέψη του. Θυμήθηκε πώς έστησαν την μπρούντζινη πλάκα στο νότιο ακρωτήριο πριν από μερικές εβδομάδες. Όταν τελείωσαν, αντιλήφθηκαν ότι οι ντόπιοι είχαν ξεπροβάλει από τη βλάστηση και τους παρακολούθουν. Τότε έπεσε στο έδαφος σαν να προσκυνούσε την πλάκα, ελπίζοντας ότι οι ιθαγενείς θα καταλάβαιναν την ιερότητά της και θα την άφηναν άθικτη. Ο διερμηνέας τους από τη γη των γοριλών είπε στους ιθαγενείς ότι όποιος προκαλούσε βλάβη στην πλάκα θα έβρισκε σίγουρο θάνατο, όπως ακριβώς είχε πει ο Ιεζεκιήλ στον Άνωνα για την Κιβωτό. Οι ιθαγενείς, που ο διερμηνέας τους ονόμασε Λεμπάνα, έδειξαν δέος και έφεραν προσφορές από φρέσκα φρούτα και κρέας, τις οποίες οι άντρες του Άνωνα καταβρόχθισαν με ευγνωμοσύνη, αδιαφορώντας για το γεγονός ότι προορίζονταν γι' αυτή την άγνωστη νέα θεότητα και όχι για να καταλαγιάσουν τη δική τους απεγνωσμένη πείνα και δίψα.

Στο μεταξύ, στο ακρωτήριο, το πλήρωμά του είχε αρχίσει να αποδεκατίζεται από μια μυστηριώδη αρρώστια που εμφανίστηκε αφού σταμάτησαν για νερό στην εκβολή ενός ποταμού μία εβδομάδα νωρίτερα, και γρήγορα τους θέρισε. Γι' αυτό πήρε μαζί του δύο από τους ιθαγενείς για να ενισχύσει το πλήρωμά του και να βοηθήσουν στην εύρεση τροφής στη στεριά.

Ήξερε πως ήταν πολύ πιθανό αυτός και το πολύτιμο φορτίο του να εξαφανιστούν χωρίς ίχνη, και είχε αποφασίσει να αφήσει ενδείξεις της διέλευσής τους. Αν κατάφερναν να παραδώσουν την Κιβωτό, θα αποδέσμευαν τους δύο Λεμπάνα ώστε να γυρίσουν μόνοι τους στο ακρωτήριο, παίρνοντας μαζί τους την ανάμνηση όσων είχαν δει. Πάνω στην πλάκα, κάτω από το μήνυμα στα φοινικικά, είχε σκαλίσει με ένα καλέμι το αδρό σχήμα ενός ιερογλυφικού που του είχε δείξει ο Ιεζεκιήλ. Αυτό θα έδειχνε πέρα από κάθε αμφιβολία σε όποιον τον αναζητούσε, ότι βρισκόταν στον σωστό δρόμο, ότι η Κιβωτός είχε φτάσει τουλάχιστον μέχρι εδώ. Αυτό δεν παραβίαζε τη μυστικότητα που είχε απαιτήσει ο Ιεζεκιήλ. Οι μόνοι που ήταν πιθανό να τον ακολουθήσουν ήταν εκείνοι που θα στέλνονταν για να βρουν την Κιβωτό, και μόνο αυτοί θα καταλάβαιναν το ιερογλυφικό.

Αφού ταξίδευαν για πολλές εβδομάδες, έστριψαν προς τα βορειοανατολικά για να περιπλεύσουν ένα μεγάλο ακρωτήριο που οι ντόπιοι ψαράδες ονόμαζαν Κέρας. Πέρασαν έρημα βραχώδη νησιά κι έπειτα έστριψαν βορειοδυτικά διασχίζοντας έναν κόλπο που στένευε, γινόταν πορθμός και μετά άνοιγε πάλι. Ο Άνωνας ήξερε ότι βρίσκονταν πια στο νότιο τμήμα της Θάλασσας της Ερυθραίας, με τις ερήμους της Αραβίας στα δεξιά τους, και τα νότια σύνορα της Αιγύπτου όχι πολύ μακριά προς Βορρά. Μέχρι να φτάσουν στο σημείο όπου άρχιζε η μεγάλη αλατώδης έκταση, μόνο δύο μέλη από το πλήρωμά του είχαν επιζήσει. Μόλις που αρκούσαν για να κυβερνήσουν το πλοίο και να μαζέψουν το μεγάλο τετράγωνο πανί. Ο Άνωνας συνέχισε παρόλο που τα εφόδιά τους εξανεμιζόνταν, ξέροντας ότι αν σταματούσε για να συγκεντρώσουν άλλα από τη στεριά, ήταν σχεδόν σίγουρο ότι δεν θα έπειθε τους άντρες του να επιστρέψουν στο πλοίο για να υπομείνουν νέες ταλαιπωρίες και δεινά. Κάθε μέρα, καθώς ταξίδευαν προς Βορρά, παρατηρούσε ανήσυχος τον ήλιο με τον ξύλινο πρόγονο του αστρολάβου, περιμένοντας να φτάσει στο ψηλότερο σημείο του στον ουρανό. Και τα χαράματα της σημερινής ημέρας, είδε ένα φως να

ανακλάται από τα βουνά, και ήταν ακριβώς όπως του το είχε περιγράψει ο Ιεζεκιήλ: ένα φλεγόμενο άρμα που έτρεχε στον δυτικό ορίζοντα – ένα Πύρινο Άρμα.

Τότε οδήγησε το πλοίο στην ακτή και ετοιμάστηκε να το εγκαταλείψει. Ήξερε ότι βρίσκονταν σε κοντινή απόσταση προς Νότο από τη γη που οι Αιγύπτιοι ονόμαζαν Πουντ, κοντά στην είσοδο της Θάλασσας της Ερυθράις. Είχε πάει εκεί πριν από χρόνια, σε μια αποστολή με τον Ιμίλκα, και είχαν κατεβεί τον Νείλο για να βρουν το καλύτερο ελεφαντοστό. Ήξερε ότι αν αυτός και οι δύο ναύτες που είχαν επιζήσει ήταν τυχεροί, μπορεί να έβρισκαν έναν από τους δρόμους των καραβανιών και να τον ακολουθούσαν, διασχίζοντας την έρημο προς τη Βόρεια Αφρική για να φτάσουν στην πατρίδα τους. Οι δύο ναύτες και οι Λεμπάνα κατέβασαν την Κιβωτό από το πλοίο, τύλιξαν σφιχτά γύρω της τα δέρματα των γοριλών και ξεκίνησαν πριν από τον Άνωνα, ο οποίος έμεινε πίσω για να γεμίσει τον σάκο με στιδήποτε φαγώσιμο υπήρχε. Οι ναύτες, τσακισμένοι από τη δίψα, υποτίμησαν το πόσο δύσκολο θα ήταν να διασχίσουν την αλατώδη έκταση μέσα στην αφόρητη ζέστη. Χωρίς τους δύο Λεμπάνα, που παραμέρισαν τους ναύτες και φορτώθηκαν οι ίδιοι την Κιβωτό, δεν θα είχαν κάνει παρά μερικές εκατοντάδες βήματα, όσα περίπου είχε κάνει και ο Άνωνας τώρα.

Κάτι είδε φευγαλέα σε κάποια απόσταση προς Βορρά και σταμάτησε ταλαντευόμενος μπρος-πίσω, προσπαθώντας να διακρίνει τι ήταν. Κάτι γυάλιζε και άστραφτε, υπήρχε ένας κυματισμός μέσα στον θολό αέρα. Για ένα κλάσμα του δευτερολέπτου, του φάνηκε πως είδε άλογα, ή ίσως καμήλες. Έκλεισε τα μάτια και μετά τα άνοιξε πάλι και κοίταξε ξανά. *Ήταν ακόμα εκεί.* Η καρδιά του άρχισε να χτυπά ακόμα πιο γρήγορα απ' όσο χτυπούσε ήδη, και το θέαμα τον έσπρωξε να κινηθεί. Οι καβαλάρηδες από τον Βορρά μπορεί να τους βοηθούσαν, μπορεί να τους έδιναν νερό και τροφή, μπορεί να ήταν η σωτηρία τους. Όμως εδώ ήταν ένας απάνθρωπος τόπος όπου κανείς δεν έδειχνε έλεος στους παρείσακτους, και ήταν πολύ πιο πιθανό

οι καβαλάρηδες να σκορπούσαν τον θάνατο. Κοίταξε τα βουνά, προσπαθώντας να υπολογίσει την απόσταση. Ίσως να στεκόταν τυχερός. Οι καβαλάρηδες μπορεί να ήταν ακόμα πολύ μακριά και ο αντικατοπτρισμός να τους έκανε να φαίνονται πολύ κοντύτερα. Αν επιστράτευε όλες τις δυνάμεις του, μπορεί να έφτανε εγκαίρως στους λόφους στους πρόποδες του βουνού. Οι άλλοι κόντευαν να φτάσουν κιόλας με το φορτίο τους, μόλις ορατοί στο φόντο του βουνού. Θα μπορούσαν να κρυφτούν ανάμεσα στις ράχες και τα φαράγγια των λόφων, όπου οι διώκτες τους θα έπρεπε να τους ακολουθήσουν με τα πόδια και μπορεί να εγκατέλειπαν γρήγορα την προσπάθεια. Κι όταν έφταναν εκεί, αυτός και οι άντρες του, μπορεί να έβρισκαν ζώα να κυνηγήσουν, και σίγουρα θα υπήρχε νερό. Μπορούσαν να τα καταφέρουν.

Είχε ταξιδέψει πιο μακριά από τις Ηράκλειες Στήλες από κάθε άλλον εξερευνητή ως τώρα. Του είχαν εμπιστευτεί μια αποστολή, ένα φορτίο να μεταφέρει και, ως Φοίνικας, δεν θα πρόδιδε ποτέ την εμπιστοσύνη που του έδειξαν. Όμως είχε και μια άλλη υποχρέωση. Είχε κάνει μια συμφωνία με τον αδελφό του, να επιστρέψει για να κοιτάξουν μαζί για άλλη μια φορά την έκταση του ωκεανού, να αφηγηθούν ο ένας στον άλλον τι είδαν και πού πήγαν, να γιορτάσουν για τις περιπέτειές τους. Ήξερε ότι ο Ιμίλκας μπορεί να έφτανε μέχρι την Έσχατη Θούλη στον Βορρά, ένα μέρος όπου έλεγαν ότι ακόμα κι ο ίδιος ο ουρανός ήταν παγωμένος. Και ο Ιμίλκας θα περίμενε, αντίστοιχα, από τον Άννων να έχει κάνει τον περίπλου της Αφρικής. Πέρα από έμποροι, ήταν και εξερευνητές και τους ωθούσε η επιθυμία να δουν τι υπάρχει πέρα από τον ορίζοντα. Γι' αυτό θα επιστράτευε και την τελευταία ικμάδα μέσα του για να προχωρήσει, να ζησει για την ημέρα που θα έβλεπε πάλι τον αδελφό του. Η δική του διαθήκη ήταν συμφωνία επιβίωσης.

Στα αφτιά του έφτασε ένας μακρινός ρυθμικός ήχος, σαν τα τύμπανα στα τείχη της Καρχηδόνας πριν τις θυσίες. Δεν ήταν σίγουρος αν ερχόταν από τους καβαλάρηδες ή ήταν ο γοργός

καρδιακός παλμός που βροντούσε στα αφτιά του. Μέσα από τον θολό αέρα είδε να εμφανίζεται μια καμήλα, με τον καβάρη της σκυμμένο μπροστά, και αίμα να τρέχει από ένα τραύμα που είχε βάψει το ρούχο του κόκκινο. Ο Άννωνας τον ακολούθησε με το βλέμμα καθώς αυτός συνέχιζε την πορεία του προς Νότο με τις οπλές της καμήλας να σηκώνουν ένα λευκό σύννεφο αλατιού καθώς διαπερνούσαν την κρούστα στο έδαφος. Μετά, γύρισε να δει τους διώκτες του. Ένας είχε σκούρα μακριά μαλλιά και κράδαινε ένα μαστίγιο, ενώ οι άλλοι κρατούσαν ξίφη με τις λεπίδες τους να αστράφτουν στον ήλιο και τους λευκούς χιτώνες να ανεμίζουν πίσω τους σαν τους κυματισμούς της ακρογιαλιάς. Για μια στιγμή, βρέθηκε ανάμεσα σε δύο αντικρουόμενους κόσμους: στον έναν θα χυνόταν το αίμα του εδώ δίπλα στο πλοίο του, ενώ στον άλλον υπήρχε κάποια ελπίδα, κάποια πιθανότητα επιβίωσης.

Πέταξε τον σάκο του και άρχισε να τρέχει.

1

Ατλαντικός Ωκεανός, παράλια της Σιέρα Λεόνε, σήμερα

Ο ΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΟΣ Τζακ Χάουαρντ κοίταζε κάτω στην άβυσσο, ακούγοντας μόνο το σφύριγμα της αναπνευστικής συσκευής κλειστού κυκλώματος καθώς επέπλεε στην επιφάνεια του ωκεανού. Κάπου εκεί κάτω, μέσα στο πηχτό σκοτάδι, βρισκόταν ένα έπαθλο πέρα από τα όνειρα των περισσότερων δυτών ναυαγιάρεσης βαθιάς θαλάσσης, ένας βασιλικός θησαυρός σε χρυσό, κρυμμένος σε διεθνή ύδατα. Όμως εκείνη τη στιγμή δεν τον απασχολούσε ο χρυσός, αλλά ο δύτες που είχε προηγηθεί πριν από αυτόν. Ο Κώστας Καζαντζάκης, όπως συνήθως, είχε βυθιστεί σαν μολύβι από το βάρος των εργαλείων στη ζώνη του. Κι αφού οι αναπνευστήρες δεν έβγαζαν φυσαλίδες, είχε εξαφανιστεί σχεδόν χωρίς ίχνος, προκαλώντας μόνο ένα μικρό τρέμουλο στο σχοινί που τους συνέδεε με το ναυάγιο. Έκαναν καταδύσεις μαζί εδώ και πάνω από είκοσι χρόνια, και ο Τζακ είχε δει τον φίλο του να εξαφανίζεται σε πολλές σκοτεινές τρύπες, όμως αυτή τη φορά βρίσκονταν ογδόντα χιλιόμετρα μακριά από την ακτή, στα απαγορευτικά νερά του Νότιου Ατλαντικού, και το θέαμα ήταν ιδιαίτερα ανησυχητικό. Είχαν την απαραίτητη πείρα για να αντιμετωπίσουν σχεδόν οτιδήποτε θα μπορούσε να συμβεί στον βυθό, αλλά ο Τζακ ήξερε ότι η Θεία Πρόνοια, όπως την έλεγαν συχνά οι ναυτικοί, είχε πάντα την τελευταία λέξη. Όχι για πρώτη φορά τα τελευταία χρόνια, έκλεισε τα μάτια και πρόφερε δύο λέξεις, όπως έκανε πάντα πριν από κάθε επικίνδυνη κατάδυση στο άγνωστο: *Τυχερός Τζακ.*

Άνοιξε τα μάτια και κοίταξε την ένδειξη LED στο εσωτερικό του κράνους του. Θυμήθηκε την τελευταία φορά που είχε δει τον Κώστα να εξαφανίζεται στην άβυσσο. Ήταν πριν από πέντε μήνες στη Μεσόγειο, ενώ αναζητούσαν τη χαμένη σαρκοφάγο ενός φαραώ. Ο Κώστας είχε παγιδευτεί μέσα σε ένα βαθυσκάφος που είχε χάσει το σχοινί πρόσδεσής του και έπεφτε προς τον πυθμένα του ωκεανού. Τότε ο Τζακ είχε πάρει αστραπαία την απόφαση να βουτήξει πίσω του. Ήταν εισιτήριο χωρίς επιστροφή αν δεν κατάφερνε να τον φτάσει εγκαίρως. Σ' εκείνη την περίπτωση, δεν υπήρχε χρόνος για να το σκεφτεί, να νιώσει φόβο. Όμως αυτή τη φορά, τα λίγα λεπτά που είχε μείνει στην επιφάνεια αφού είδε τον Κώστα να απομακρύνεται προς τον βυθό ήταν αρκετά για να επιταχυνθεί ο καρδιακός ρυθμός του και να στεγνώσει το στόμα του.

Πριν από λίγο, καθώς ετοιμάζονταν να αρχίσουν την κάθοδό τους μαζί, ο υπολογιστής της στολής του άναψε ένα κίτρινο προειδοποιητικό σήμα στην οθόνη στο εσωτερικό του κράνους του. Όμως ήταν πολύ αργά για να κάνει σήμα στον Κώστα με το χέρι ότι έπρεπε να ματαιώσουν την κατάδυση. Το διαγνωστικό πρόγραμμα του υπολογιστή έδειξε πως είχε προκύψει πάλι ένα πρόβλημα στη σωλήνωση του αναπνευστήρα, μια μικροβλάβη που ο Κώστας είχε προσπαθήσει να αποκαταστήσει στο εργαστήριο επισκευών του σκάφους υποστήριξης πριν καταδυθούν. Όσο ο Κώστας δούλευε στο εργαστήριο, ο Τζακ είχε μια διαφωνία με τον πλοίαρχο επιμένοντας ότι η άγκυρα του σχοινιού καθόδου έπρεπε να μείνει μακριά από το ναυάγιο για να μην του προκαλέσουν βλάβες πριν ακόμα αρχίσουν να το εξερευνούν.

Το μόνο που μπορούσε να κάνει τώρα ήταν να περιμένει να ολοκληρώσει ο υπολογιστής της στολής του το διαγνωστικό πρόγραμμα και να ελπίζει ότι θα κατάφερνε να επιδιορθώσει αυτομάτως το πρόβλημα. Το σύστημα επικοινωνιών ήταν επίσης εκτός λειτουργίας, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να μιλήσει στον Κώστα, κάτι που οφειλόταν όχι στον δικό τους

εξοπλισμό, αλλά στη σύνδεσή τους με τον θάλαμο ελέγχου του πλοίου. Η δυσλειτουργία του συστήματος επικοινωνιών, καθώς και η έλλειψη εξειδικευμένων εργαλείων στο εργαστήριο επισκευών του πλοίου, ήταν δύο μόνο από τα πολλά μικρά προβλήματα που είχαν αντιμετωπίσει αφότου τους κατέβασαν από ένα ελικόπτερο με συρματοσχοινο μαζί με τον εξοπλισμό τους πάνω στο σκάφος *Εξερευνητής Βυθών* την προηγούμενη μέρα.

Γύρισε στο πλάι, κοιτάζοντας –σαν να ήταν κάτι ξένο– το πλοίο μερικά μέτρα πιο πέρα από τη σημαδούρα του σχοινιού καθόδου. Αντί για τον *Θαλάσσιο Ιχνηλάτη*, με τους δύτες υποστήριξης του Διεθνούς Πανεπιστημίου Ωκεανογραφίας και το βαθυσκάφος που θα συνόδευε κανονικά μια κατάδυση αυτού του είδους, είχαν για βάση τους ένα εμπορικό πλοίο ναυαγιαίρεσης χωρίς τα συνηθισμένα συστήματα ασφαλείας του ΔΠΩ. Ο λόγος που βρίσκονταν εδώ ήταν ότι μια σημαντική αλλαγή της νομοθεσίας είχε ως αποτέλεσμα τα ναυάγια βρετανικών εμπορικών πλοίων του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου να χαρακτηριστούν πολεμικοί τάφοι. Βρίσκονταν επίσης εδώ επειδή ένας ερευνητής της εταιρείας ναυαγιαίρεσης είχε βρει ένα μυστικό φορτολόγιο που έδειχνε ότι το πλοίο αποκάτω τους, το *Κλαν Μακφέρσον*, που είχε βυθιστεί από γερμανικό υποβρύχιο το 1943, μετέφερε δύο τόνους χρυσού. Χωρίς αυτόν τον χρυσό, το ναυάγιο δεν θα είχε κανένα ενδιαφέρον για τους δύτες ναυαγιαίρεσης. Όμως, αφού υπήρχε, ήταν διατεθειμένοι να καταστρέψουν το ναυάγιο για να αφαιρέσουν το φορτίο του.

Αυτή ήταν η πρώτη εξερεύνηση ναυαγίου μετά την ψήφιση της νέας νομοθεσίας, και ο Τζακ είχε συμφωνήσει να τεθεί επικεφαλής του προγράμματος επίβλεψης των Ηνωμένων Εθνών, ξέροντας ότι χάρη στην επιρροή του ως διευθυντή αρχαιολογικών ερευνών του ΔΠΩ, το ναυάγιο θα γινόταν πρωτοσέλιδο αν κάτι δεν πήγαινε καλά. Η εταιρεία ναυαγιαίρεσης το ήξερε επίσης αυτό, κι έτσι, πέρα από την πρωινή λογομαχία για την άγκυρα του σχοινιού καθόδου, οι σχέσεις μεταξύ τους ήταν

καθαρά επαγγελματικές. Μπορεί να πίστευαν ότι τα πράγματα θα ήταν εύκολα γι' αυτούς, καθώς είχαν εδώ δύο από τους διαπρεπέστερους θαλάσσιους αρχαιολόγους για να επαληθεύσουν την ταυτότητα του ναυαγίου και να ορίσουν κατευθυντήριες γραμμές για τη ναυαγιαίρεση, ένας όρος της νέας νομοθεσίας που θα διατυμπάνιζαν ότι τον τηρούν, παρ' όλα αυτά όμως θα διέλυναν το ναυάγιο για να πάρουν τον χρυσό, κάτι που φυσικά ο Τύπος δεν θα μπορούσε να αντιληφθεί αφού το ναυάγιο βρισκόταν σε βάθος τουλάχιστον εκατό μέτρων. Ο Τζακ ήταν αποφασισμένος να κάνει ό,τι μπορούσε για να μη συμβεί αυτό.

Άκουσε το μουγκρητό μιας εξωλέμβιας και είδε ένα Ζόντιακ να ξεπροβάλλει πίσω από την πρύμνη του πλοίου και να έρχεται προς το μέρος του με αρκετούς επιβαίνοντες. Τους έκανε νεύμα να έρθουν ανάμεσα σε αυτόν και το πλοίο, κάτι που ήταν πιο ασφαλές από το να βρεθεί παγιδευμένος στον στενό χώρο ανάμεσα στα δύο σκάφη μέσα σε αυτά τα κύματα που όλο και μεγάλωναν. Ο τιμονιέρης κατέβασε στροφές και έβαλε νεκρά ταχύτητα καθώς πλησίασε δίπλα του. Ο Τζακ άρπαξε το σχοινί γύρω από το Ζόντιακ και κρατήθηκε αποκειί, ενώ ο Μακίνες, ο διευθυντής οργάνωσης της αποστολής, πρώην επιστάτης της πετρελαιοπηγών, έσκυψε προς το μέρος του. «Ποιο είναι το πρόβλημα;» φώναξε.

Ο Τζακ φορούσε τη στεγανή στολή του ΔΠΩ με ενσωματωμένο σύστημα πλευστότητας και κράνος με προσωπίδα, την οποία είχε τελειοποιήσει ο Κώστας όλα αυτά τα χρόνια. Δεν είχε σκοπό να ανεβάσει την προσωπίδα όσο ήταν μέσα στο νερό, αλλά άνοιξε μια ανεπίστροφη βαλβίδα δίπλα στο μικρόφωνο που του επέτρεπε να ακουστεί χωρίς να μπει νερό μέσα στη στολή. «Το ίδιο πρόβλημα με πριν, στη σωλήνωση του ρυθμιστή», είπε, και κρατήθηκε γερά καθώς ένα κύμα τον τραβούσε κάτω από το Ζόντιακ. «Ο υπολογιστής της στολής τρέχει ένα διαγνωστικό πρόγραμμα».

«Νόμιζα ότι το είχε φτιάξει ο Καζαντζάκης», φώναξε ο Μακίνες, κοιτάζοντας υπεροπτικά τον Τζακ.

«Έκανε ό,τι μπορούσε με τα εργαλεία που είχε στη διάθεσή του».

«Μην τα ρίχνεις σ' εμάς. Εμείς αναλάβαμε να λειτουργήσουμε ως βάση κατάδυσης, όχι να σας προσφέρουμε τεχνική υποστήριξη. Αυτό ήταν δική σας ευθύνη».

Ο Τζακ έσφιξε τα δόντια, προσπαθώντας να κρατήσει την ψυχραιμία του. Δεν ήταν ώρα για καβγάδες ενώ κολυμπούσε εδώ με βλάβη στον ρυθμιστή και ο φίλος του είχε καταδυθεί ήδη στον βυθό της θάλασσας σε βάθος πάνω από εκατό μέτρα. «Ο Κώστας προγραμματίισε τον υπολογιστή να κάνει αυτόματη επιδιόρθωση αν εμφανιζόταν πάλι το πρόβλημα, κι έτσι περιμένω να τελειώσει».

Ο Μακίνες έδειξε με ένα νεύμα προς τη σημαδούρα. «Φεύγει συχνά έτσι μόνος του; Δεν είναι και ο καλύτερος σύντροφος για κατάδυση».

Ο Τζακ αγνόησε το σχόλιο. Από τότε που είχαν φτάσει στο πλοίο, ο Μακίνες και ο Κώστας μόλις που αντάλλασσαν μερικές κουβέντες. Ο Μακίνες είχε δείξει με κάθε τρόπο ότι σεβόταν τις αρχαιολογικές γνώσεις του Τζακ, αλλά είχε και την πεποίθηση ότι ήξερε από βαθυσκάφη και τηλεχειριζόμενα οχήματα καλύτερα από τον Κώστα Καζαντζάκη, κάτι που ήταν μεγάλο λάθος. Το ότι δεν είχε καταφέρει να στείλει ένα τηλεχειριζόμενο όχημα για να κάνει την προκαταρκτική αναγνώριση ή να συνοδεύσει την κατάδυση έδειχνε καθαρά ποιος είχε δίκιο. Ο Τζακ έστρεψε πλευρό στο κύμα, συνεχίζοντας να κρατιέται και με τα δύο χέρια.

«Τι γίνεται με τις επικοινωνίες;»

«Η ίδια ιστορία κι εκεί. Φέρατε δικό σας εξοπλισμό που δεν ταίριαζε με τον δικό μας. Δεν είναι δική μας ευθύνη».

«Ασχολείται κανείς να αποκαταστήσει το πρόβλημα; Δεν έχω επικοινωνία με τον Κώστα».

«Δεν έχει σημασία, γιατί ο καιρός επιδεινώνεται. Το δελτίο προβλέπει αύξηση της έντασης του ανέμου από τα 4 στα 8 μποφόρ μέσα στις επόμενες ώρες. Το μόνο που μας έλειπε τώρα

είναι μια αποτυχημένη αποστολή επιθεώρησης και κάποιο ατύχημα να αμαυρώσει τα Δελτία Τύπου. Ήρθαμε να σε πάρουμε».

«Όχι, βέβαια. Δεν αφήνω τον Κώστα να κάνει μόνος του την κατάδυση».

«Αυτός δεν είχε πρόβλημα να φύγει και να σε αφήσει μόνο σου».

Ο Τζακ προσπάθησε να συγκρατήσει τον θυμό του. Ένας διαπληκτισμός ήταν το τελευταίο πράγμα που ήθελε πριν από μια κατάδυση στα βαθιά. Έκλεισε τη βαλβίδα και απομακρύνθηκε από το σκάφος, κάνοντας μια κυκλική κίνηση με το χέρι του και δείχνοντας μακριά, ενώ ταυτόχρονα χτυπούσε με δύναμη τα βατραχοπέδιλα με κατεύθυνση προς τη σημαδούρα του σχοινιού καθόδου. Ο τιμονιέρης κοίταξε τον Μακίνες, που ύψωσε θεατρνίστικα τα χέρια του και ανασήκωσε τους ώμους. Κάθισε πάλι κάτω και ο τιμονιέρης άνοιξε ταχύτητα και έκανε με το Ζόντιακ έναν μεγάλο κύκλο γύρω από τον Τζακ, πηγαίνοντας στην πλατφόρμα εισόδου στην πρύμνη του πλοίου.

Ο Τζακ έφτασε στη σημαδούρα και πιάστηκε αποκεί για να μην τον παρασύρει το ρεύμα. Πάνω στον *Εξερευνητή Βυθών* είδε στην κουπαστή του πρωραίου καταστρώματος ναύτες στη σειρά, με κασκέτα με το όνομα του πλοίου. Οι επαφές του με όλους αυτούς τις τελευταίες είκοσι τέσσερις ώρες, του είχαν δείξει ένα πράγμα. Πρώτη φορά έβλεπε ανθρώπους με τόσο απλανή μάτια και τέτοια απάθεια. Ήταν τυχερός που το ΔΠΩ ήταν καθαρά επιστημονικό εγχείρημα από την αρχή, χρηματοδοτημένο από μια μεγάλη δωρεά ενός δισεκατομμυριούχου μεγιστάνα που είχε πλουτίσει από λογισμικό υπολογιστών και που τύχαινε να είναι ένας από τους παλαιότερους δύτες φίλους του Τζακ. Στον *Εξερευνητή Βυθών*, όπου όλες οι συζητήσεις κατέληγαν στο αν κάτι αποφέρει κέρδος ή όχι, είχε δει ότι η επιδίωξη του χρήματος τελικά σβήνει τη φλόγα μέσα στον άνθρωπο. Η κινητήρια δύναμη για τον Τζακ ήταν η επιθυμία για περιπέτεια και ανακάλυψη, που ωθούσε τους ανθρώπους στην εξερεύνηση από την προϊστορική εποχή ακόμα, και ένα

πάθος για την αποκάλυψη της αλήθειας για το παρελθόν, η οποία έκανε ακόμα και το πιο ταπεινό κεραμικό θραύσμα πιο πολύτιμο από τον όποιο χρυσό μπορεί να κατάφερναν αυτοί οι άνθρωποι να βγάλουν από ναυάγια σαν αυτό αποκάτω του.

Κοίταξε πάλι στην κουπαστή του πλοίου και είδε μια μωδή σιλουέτα με τζιν και καρό πουκάμισο. Είχε κοντοκομμένα μαλλιά που γκριζάριζαν και ακουμπούσε σε μπαστούνι. Ο Ανατόλι Λάντορ ήταν ο παλαιότερος σύντροφος καταδύσεων του Τζακ, εκείνος που ήταν δίπλα του όταν πήρε την πρώτη του ανάσα από φιάλη κατάδυσης μέσα σε μια πισίνα όταν οι δυο τους ήταν μαζί στο οικοτροφείο. Στην αρχή ήταν αχώριστοι, τους ένωνε το κοινό τους πάθος για τις καταδύσεις, αλλά στη συνέχεια απομακρύνθηκαν. Ο Τζακ άρχισε να ασχολείται με την αρχαιολογία και ο Λάντορ με το κυνήγι θησαυρών. Ο Λάντορ θεωρείτο πάντα παρείσακτος στο σχολείο. Ήταν γιος ενός Βρετανού επιχειρηματία, όχι και τόσο ακέραιου χαρακτήρα, και της κόρης ενός εμιγκρέ Ρώσου αριστοκράτη, κι αυτό είχε καθορίσει το μέλλον του. Πριν ιδρυθεί το ΔΠΩ, είχε προσπαθήσει να στρατολογήσει τον Τζακ για να τον βοηθήσει στις δραστηριότητές του, αλλά οι διαφορές τους ήταν αγεφύρωτες. Τα τελευταία τρία χρόνια ήταν διευθυντής στην εταιρεία Εξερευνήσεις Βυθών, την κοινοπραξία επενδυτών που ήταν η ιδιοκτήτρια του πλοίου. Η χρήση μπαστούνιού οφειλόταν σε ένα σοβαρό επεισόδιο της νόσου των δυτών που τον είχε κρατήσει έξω από το νερό σχεδόν δύο χρόνια τώρα.

Ο Τζακ τον κοίταξε και θυμήθηκε το σηκωμένο χέρι του με το σήμα OK από το παρελθόν. Ήξερε πως αυτή τη φορά δεν έπρεπε να περιμένει τίποτα τέτοιο. Ο Λάντορ είχε αλλάξει μετά το ατύχημα, το πάνω μέρος του σώματός του είχε ακόμα τη δύναμη που είχε αρχίσει να αναπτύσσει μεθοδικά στο οικοτροφείο, αλλά τα πόδια του είχαν εξασθενήσει σημαντικά, και οι γιατροί τον είχαν προειδοποιήσει ότι μια νέα αύξηση του αζώτου στο αίμα του, ακόμα και από μια βουτιά σε βάθος πισίνας, ήταν σχεδόν σίγουρο ότι θα του προκαλούσε βλάβη στον νωτιαίο

μυελό και μόνιμη παράλυση. Όμως εκείνο που είχε προσέξει πιο πολύ ο Τζακ δεν ήταν τόσο η σωματική αλλαγή όσο το ότι είχε σκληρύνει η ψυχή του. Επιπλέον, αν ο Λάντορ δεν είχε πάθει το ατύχημα θα έκανε εκείνος αυτή την κατάδυση, κάτι που μεγάλωνε την απόσταση ανάμεσά τους, τροφοδοτώντας μια έχθρα απέναντι στον Τζακ, που όλα αυτά τα χρόνια κόχλαζε κάτω από την επιφάνεια, αλλά τώρα πια ήταν ολοφάνερη.

Η οθόνη του κράνους έδειχνε ότι το διαγνωστικό πρόγραμμα βρισκόταν ακόμα στα μισά της διαδικασίας ελέγχου. Ο Τζακ κοίταξε πάλι προς τα κάτω. Η θάλασσα εδώ είχε ένα παράξενο χρώμα, περισσότερο πρασινωπό παρά γαλάζιο, μια δυσοίωση απόχρωση, λες και κάποια απαίσια εκροή από τις ρημαγμένες από τον πόλεμο χώρες της Αφρικής είχε εξαπλωθεί πάνω από την ηπειρωτική υφαλοκρηπίδα. Ήταν τεράστια η αντίθεση με τα γαλανά νερά της Κορνουάλης έξω από τα νοτιοδυτικά παράλια της Αγγλίας, όπου είχε κάνει καταδύσεις μόλις πριν από τρεις ημέρες. Όταν τον ειδοποίησαν ότι ο *Εξερευνητής Βυθών* είχε εντοπίσει το ναυάγιο του *Κλαν Μακφέρσον*, μόλις είχε τελειώσει μια κατάδυση μίας ώρας στα αβαθή έξω από τη δυτική χερσόνησο Λίζαρντ κοντά στις εγκαταστάσεις του ΔΠΩ. Αποκεί είχε ανασύρει έναν τέλεια διατηρημένο χαυλιόδοντα ελέφαντα που πίστευε πως ήταν μέρος του φορτίου ενός φοινικικού πλοίου. Δεν ήθελε για τίποτα να αφήσει αυτή τη δουλειά στη μέση, και στην πτήση μέχρι τη Σιέρα Λεόνε διάβαζε τον *Περίπλου του Άνωνα*, την αφήγηση ενός Καρχηδόνιου εξερευνητή του έκτου αιώνα π.Χ. που είχε ταξιδέψει σε αυτά ακριβώς τα νερά έξω από τα παράλια της Δυτικής Αφρικής. Αυτό του είχε υπενθυμίσει το εύρος των φοινικικών εξερευνήσεων και από τις δύο πλευρές των Στενών του Γιβραλτάρ, πράγμα που μεγάλωσε τον ενθουσιασμό του για την ανασκαφή που μόλις ολοκλήρωσε και τα νέα στοιχεία που θα έφερνε στο φως για τους πρώτους εξερευνητές της ιστορίας.

Το φοινικικό ναυάγιο έξω από την Κορνουάλη ήταν η πρώτη του μεγάλη αποστολή αφότου είχε επιστρέψει από την

Αίγυπτο την προηγούμενη χρονιά, και τον είχε απορροφήσει πλήρως. Όμως οι λίγες ώρες που είχε περάσει στην πρωτεύουσα της Σιέρα Λεόνε, το Φρίταουν, περιμένοντας το ελικόπτερο που θα τον μετέφερε στον *Εξερευνητή Βυθών*, τον είχαν κάνει να αντιληφθεί ότι η πρώτη του υποχρέωση ήταν προς αυτή τη χώρα και τους ανθρώπους της. Το χρηματικό ποσό που αντιπροσώπευαν οι δύο τόνοι χρυσού που υποτίθεται ότι υπήρχαν στο ναυάγιο αποκάτω τους, αν διοχετευόταν μέσα από τη σωστή ανθρωπιστική οργάνωση, θα ήταν μια σημαντική βοήθεια. Το ναυάγιο βρισκόταν έξω από τα χωρικά ύδατα της Σιέρα Λεόνε, αλλά οι δικηγόροι του ΔΠΩ είχαν αποφανθεί ότι η χώρα μπορούσε να διεκδικήσει τον χρυσό με το σκεπτικό ότι ο προορισμός της πολεμικής νηολομπής ήταν το Φρίταουν και δεν υπήρχε κανένα έγγραφο που να δείχνει ότι ο χρυσός θα μεταφερόταν στη συνέχεια κάπου αλλού. Το επιχείρημα δεν ήταν πολύ ισχυρό, αλλά με αυτόν τον τρόπο θα κέρδιζαν χρόνο. Το λιγότερο που θα κατάφερναν θα ήταν να δημιουργήσουν αρνητική δημοσιότητα για την εταιρεία ναυαγιαίρεσης, κι αυτό μπορεί να απέτρεπε τους πιθανούς επενδυτές. Κανείς δεν ήταν διατεθειμένος να συνδέσει το όνομά του με μια εταιρεία που επιδίωκε το κέρδος αντί να δωρίσει ένα εύρημα αμφισβητούμενης ιδιοκτησίας σε μία από τις φτωχότερες και πιο ταλαιπωρημένες από τον πόλεμο χώρες του κόσμου. Το ποσό που θα απέφερε ο χρυσός θα μπορούσε να θρέψει χιλιάδες άτομα και να σώσει αμέτρητες ζωές.

Κοίταξε πάλι την ένδειξη στην οθόνη του κράνους. Είχαν περάσει δέκα λεπτά από την κάθοδο του Κώστα χωρίς επικοινωνία. Το διαγνωστικό πρόγραμμα θα χρειαζόταν τουλάχιστον άλλα πέντε λεπτά μέχρι να ολοκληρωθεί, και δεν ήξερε αν θα μπορούσε να τον ακολουθήσει ή όχι. Πίεσε τον εαυτό του να εστιάσει στον στόχο της κατάδυσης, επανεξετάζοντας για άλλη μια φορά τις λεπτομέρειες. Το *Κλαν Μακφέρσον* ήταν ένα εμπορικό πλοίο 9.940 τόνων ιδιοκτησίας της Κλαν, μιας από τις τελευταίες ναυτιλιακές εταιρείες των Ανατολικών Ινδιών.

Στο τελευταίο του ταξίδι είχε πλήρωμα 140 αντρών, που απαρτιζόταν από ναύτες Ινδούς Λασκάρ, Βρετανούς αξιωματικούς και μηχανικούς, και πολυβολητές του Βασιλικού Ναυτικού για να επανδρώσουν τον αμυντικό εξοπλισμό του πλοίου. Ο πλοίαρχος Έντουαρντ Γκαφ ήταν βετεράνος δύο προηγούμενων βυθίσεων και είχε παρασημοφορηθεί για το θάρρος και τις ναυτικές του ικανότητες. Σε αυτό το ταξίδι έκανε σχεδόν τον μισό γύρο του κόσμου, από την Ινδία ως το Λίβερπουλ, αλλά ήταν ένα ταξίδι ρουτίνας που το έκαναν χιλιάδες πλοία στη διάρκεια του πολέμου. Αφού απέπλευσε από την Καλκούτα, το πλοίο διέσχισε ασυνόδευτο τον Κόλπο της Βεγγάλης και τον Ινδικό Ωκεανό μέχρι το Ντέρμπαν στη Νότια Αφρική. Εκεί ενώθηκε με την πρώτη από μια σειρά διαδοχικές νηοπομπές που θα το έφερναν στο Φρίταουν στα παράλια της Δυτικής Αφρικής, το τελευταίο λιμάνι για πλοία που στη συνέχεια διέσχιζαν τον Ατλαντικό για την Αμερική, ή κατευθύνονταν προς Βορρά για την Αγγλία.

Στο τελευταίο σκέλος αυτής της διαδρομής, από το Τακοράντι της Χρυσής Ακτής μέχρι το Φρίταουν, ήταν ενταγμένο στη νηοπομπή TS-37 και κανονικά το ταξίδι θα έπρεπε να έχει εξελιχθεί ομαλά. Ο καιρός ήταν καλός, παρά τη συννεφιά, και το ταξίδι των 848 μιλίων αναμενόταν να διαρκέσει πέντε μέρες με τη μέγιστη ταχύτητα της νηοπομπής, που ήταν οκτώ κόμβοι. Το επίκεντρο δράσης των γερμανικών υποβρυχίων ήταν ο Βόρειος Ατλαντικός, και είχαν περάσει πάνω από δύο χρόνια από την τελευταία φορά που είχαν χτυπήσει νηοπομπή TS. Η δύναμη συνοδείας των δεκαεννέα εμπορικών πλοίων όταν αναχώρησαν από το Τακοράντι στις 26 Απριλίου ήταν σχεδόν συμβολική: μία κορβέτα και τρία οπλισμένα αλιευτικά, χωρίς εναέρια κάλυψη. Όταν χτυπήθηκε το πρώτο πλοίο και υψώθηκε ο πρώτος πίδακας νερού από την έκρηξη της τορπίλης, το θέαμα πρέπει να ήταν ανατριχιαστικά οικείο για πολλούς από τους ναυτικούς της νηοπομπής. Σε εκείνο το στάδιο του πολέμου, η Κλαν είχε χάσει τριάντα δύο πλοία –πάνω από τον

μισό της στόλο— και περισσότερους από 600 άντρες, απώλειες αντίστοιχες με εκείνες άλλων ναυτιλιακών εταιρειών. Πολλοί από τους ναυτικούς της TS-37 θα είχαν δει πλοία να βυθίζονται σε άλλες νηοπομπές στον Βόρειο Ατλαντικό και στη Μεσόγειο, και θα ένιωσαν φόβο αφού δεν ήξεραν αν είχε έρθει και η δική τους η σειρά.

Το πρώτο πλήγμα από το γερμανικό υποβρύχιο U-515 έγι-
νε στις 8:55 μ.μ. της 30ής Απριλίου, και μέσα σε πέντε λεπτά
ακολούθησαν άλλα τρία. Στη συνέχεια έγινε μια δεύτερη κατα-
στροφική πεντάλεπτη επίθεση τις πρώτες πρωινές ώρες, κατά
την οποία βυθίστηκαν άλλα τρία πλοία. Το *Κλαν Μακφέρσον*
ήταν το τελευταίο. Έμεινε πίσω από την υπόλοιπη νηοπομπή
και άρχισε να βυθίζεται από την πλώρη και να παίρνει κλίση
προς τα δεξιά. Ο πλοίαρχος Γκαφ επέζησε, αλλά το πλοίο πήρε
μαζί του όλους σχεδόν τους μηχανικούς όταν τελικά βυθίστηκε
στον πυθμένα και σταμάτησε στο χείλος της ηπειρωτικής υφα-
λοκρηπίδας πάνω από εκατό μέτρα αποκάτω του.

Ο Τζακ θυμήθηκε το φορτίο του πλοίου: χελώνες χυτοσιδή-
ρου, αράπικα φιστίκια, λιναρόσπορος, γιούτα, τσάι. Τουλάχισ-
στον δεν υπήρχε καμία αναφορά για πυρομαχικά, πέρα από
εκείνα που είχε το πλοίο για τα δικά του πυροβόλα. Οι κατα-
δύσεις σε ναυάγια με παλιά πυρομαχικά, που οι πυροκροτητές
τους συνήθως ήταν ασταθείς από την αποσύνθεση, δεν ήταν
από τις αγαπημένες του ασχολίες. Όμως δεν μπορούσαν να
ξέρουν σίγουρα. Η ανακάλυψη ότι το πλοίο μετέφερε κρυφά
δύο τόνους χρυσού έδειχνε ότι το φορτολόγιο έτσι κι αλλιώς
δεν ήταν πλήρες. Σκέφτηκε τον Κώστα κάπου αποκάτω του
να ρισκάρει τη ζωή του, και για μια στιγμή ευχήθηκε ο ερευ-
νητής των αρχείων να μην είχε βρει ποτέ εκείνο το έγγραφο
που έδειχνε την ύπαρξη χρυσού. Ταυτόχρονα αισθάνθηκε ένα
κύμα θυμού για την εταιρεία ναυαγιαίρεσης και τους επενδυ-
τές της. Δεν θα άφηνε με κανέναν τρόπο να καταλήξει αυτός
ο χρυσός στις τσέπες κάποιου. Θα πολεμούσε με νύχια και με
δόντια ώστε να χρησιμοποιηθεί για ανθρωπιστική βοήθεια,

επιστρατεύοντας τη σημαντική επιρροή του διοικητικού συμβουλίου του ΔΠΩ και τους νομικούς συμβούλους του πανεπιστημίου για να τραβήξει όσο πιο πολύ μπορούσε την υπόθεση στα διεθνή δικαστήρια.

Υπήρχε άλλος ένας παράγοντας που τον απασχολούσε, και αφορούσε τον επίσημο λόγο που είχε οδηγήσει στην παρουσία του εδώ για να κάνει αυτή την αυτοψία. Αν ο Λάντορ και η εταιρεία ναυαγιάρεσης νόμιζαν ότι το να χαρακτηριστεί επίσημως ένα ναυάγιο πολεμικός τάφος ήταν κάτι που μπορούσαν να παρακάμψουν εύκολα, έκαναν μεγάλο λάθος. Γι' αυτό ήθελε να παρατείνει όσο πιο πολύ μπορούσε την αμφισβήτηση ιδιοκτησίας. Μια νέα νομοθεσία των Ηνωμένων Εθνών, που είχε προωθήσει το ΔΠΩ και βρισκόταν πλέον στο τελικό στάδιο της εισαγωγής της για ψήφιση, δεν θα επέτρεπε σε αυτούς από τις εταιρείες ναυαγιάρεσης που παρανομούσαν να έχουν συναλλαγές με οικονομικά ιδρύματα των χωρών που θα υπέγραφαν τη συνθήκη. Μια παρανομία θα τους καθιστούσε πειρατές και θα μπορούσαν να πουλήσουν τα ευρήματά τους και να ξεπλύνουν τα χρήματά τους μόνο στη μαύρη αγορά, με αποτέλεσμα να είναι πιο εύκολο για τις αρχές να παύσουν τη λειτουργία αυτών των εταιρειών. Οι επενδυτές που είχαν δελεαστεί να τους στηρίξουν με υποσχέσεις ναυαγίων με θησαυρούς θα αποσύρονταν και θα τοποθετούσαν τα χρήματά τους κάπου αλλού. Ο Τζακ ήταν εδώ σήμερα γιατί αυτή η προσπάθεια ήταν ο καλύτερος τρόπος για να προστατευτούν τα σημαντικά ιστορικά ναυάγια που βρίσκονταν σε διεθνή ύδατα. Και κυρίως, θα έκανε ό,τι περνούσε από το χέρι του για να προστατεύσει έναν πολεμικό τάφο από τη λεηλασία. Με την επιμονή του να συνεχίσει την κατάδυση και να εναντιωθεί στις προσπάθειες της εταιρείας Εξερευνήσεις Βυθών τιμούσε τη μνήμη όσων είχαν χάσει τη ζωή τους όταν βυθίστηκε το πλοίο εκείνη την τρομερή νύχτα του 1943.

Κοίταξε πάλι στα βάθη της θάλασσας. Είχε δει αρκετά ναυάγια εμπορικών πλοίων από τους δύο παγκόσμιους πολέμους

και είχε κάποια ιδέα για το τι να περιμένει. Ένα πλοίο που δεν έχει βαρύ φορτίο βυθίζεται αργά, κι έτσι υπάρχει χρόνος για να γεμίσει το εσωτερικό του με νερό πριν βυθιστεί. Ένα τέτοιο ναυάγιο παρέμενε ουσιαστικά άθικτο, με μοναδική βλάβη το πλήγμα της τορπίλης και της πρόσκρουσής του στον πυθμένα. Ένα πλοίο με βαρύ φορτίο που βυθίζεται γρήγορα είναι εντελώς διαφορετική υπόθεση. Το εσωτερικό του είναι ακόμα γεμάτο αέρα και οι τεράστιες πιέσεις το συνθλίβουν, αφήνοντας παραμορφωμένες μάζες μετάλλων. Το *Κλαν Μακφέρσον* μετέφερε πάνω από οχτώ χιλιάδες τόνους φορτίου, ένα τεράστιο νεκρό βάρος από τη στιγμή που έχασε την πλευστότητά του.

Ένα ακόμα χαρακτηριστικό αυτών των ναυαγίων στοιχειώνει, περισσότερο απ' όλα τα άλλα τον Τζακ. Συχνά κάποιοι άντρες παγιδεύονταν μέσα σε θυλάκους αέρα και ήταν ακόμα ζωντανοί όταν το πλοίο βούλιαζε. Ο θάνατος αυτών των ανθρώπων δεν ήταν όπως τον απεικονίζουν οι ταινίες του Χόλιγουντ: μερικές τελευταίες στιγμές καθώς τα ταραγμένα νερά ανεβαίνουν, μια γουλιά θαλασσινό νερό και απώλεια αισθήσεων. Στην πραγματικότητα, ο θάνατός τους ήταν φρικτός. Πέθαιναν περικυκλωμένοι από τα μέταλλα που έτριζαν και συνθλίβονταν, και οι θύλακοι αέρα τους επέτρεπαν να ζήσουν αρκετά ώστε να αισθανθούν την τρομερή πίεση των νερών του ωκεανού, που τους έσπαζε τα τύμπανα και τα ιγμόρεια, προκαλώντας τους αβάσταχτο πόνο καθώς το πλοίο έπεφτε κατακόρυφα στον υγρό του τάφο.

Όσοι ταξίδευαν στη θάλασσα ήξεραν πολύ καλά τη φρίκη του υγρού τάφου. Αυτό τους ξεχώριζε, τους έκανε σκληροτράχηλους. Ο Τζακ καταγόταν από μια μεγάλη γενεαλογική γραμμή τέτοιων αντρών: πλοίαρχοι που είχαν υπερασπίσει τις ακτές της Αγγλίας την εποχή της Ισπανικής Αρμάδας, εξερευνητές και τυχοδιώκτες που είχαν διευρύνει τα όρια της γνώσης την Εποχή των Εξερευνήσεων, έμποροι που είχαν κάνει περιουσίες μεταφέροντας τα μπαχαρικά της Ανατολής και τα πλούτη της Δύσης. Και ο ίδιος ήταν ένα άλλο σύγχρονο είδος εξερευνητή

που είχε τολμήσει να πάει εκεί όπου οι πρόγονοί του δεν θα τολμούσαν να διανοηθούν, κατεβαίνοντας στον κόσμο με τους εφιάλτες τους, αγγίζοντας το κενό. Τα δικά του όρια δεν ήταν πια ο μακρινός ορίζοντας που καλούσε τους προγόνους του, όμως άκουγε κι αυτός το ίδιο κάλεσμα των σειρήνων του αγνώστου όταν κοίταζε τα βάθη της θάλασσας. Ένωθε την ίδια έξαψη και βίωνε τον ίδιο φόβο.

Η οθόνη LED του κράνους του έδωσε το πράσινο φως. Ο υπολογιστής είχε διορθώσει το πρόβλημα και ο αναπνευστήρας ήταν σε πλήρη λειτουργία. Πήρε βαθιά ανάσα και μάζεψε το κουράγιο του. Ήταν ώρα να καταδυθεί.